

Gizli Potansiyel: Tanılanmamış Nöroçeşitliliği Tanımak

OUTSIDE

N. 2023-1-IT02-KA210-ADU-000150723

Co-funded by
the European Union

Hikikomori Riski: Nedenleri

Bir genci (bu fenomenin %90'ı erkektir) dış dünyadan kendini dışlama seçimine yönlendiren nedenler birçok olup genellikle birbirleriyle ilişkilidir:

- ☐ Ebeveynlerden gelen psikolojik baskı
- ☐ Okul eğitim sistemiyle uyumsuzluk
- ☐ Şiddetli zorbalığa maruz kalma
- ☐ Aile beklentilerini hayal kırıklığına uğratma korkusu
- ☐ Arkadaşlar, aile ve öğretmenlerden yargılanma korkusu

Hikikomori: Geç Tanılama

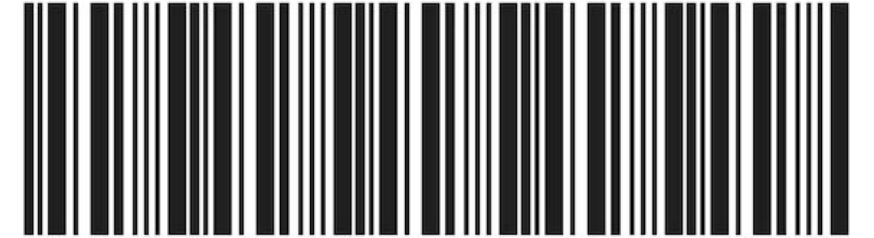
Japonya'da bir tanı etiketi oluşturulmuştur:

- bir kişi, iş, okul veya arkadaşlık faaliyetleri olmadan tam izolasyon içinde bulunuyorsa ve bu durum kesintisiz olarak en az 6 ay sürüyorsa hikikomori olarak kabul edilir.

Peki, ilk olarak ne olur?

İzolasyonun belirtilerini nasıl tespit ederiz?

Zamanında nasıl müdahale edebiliriz?

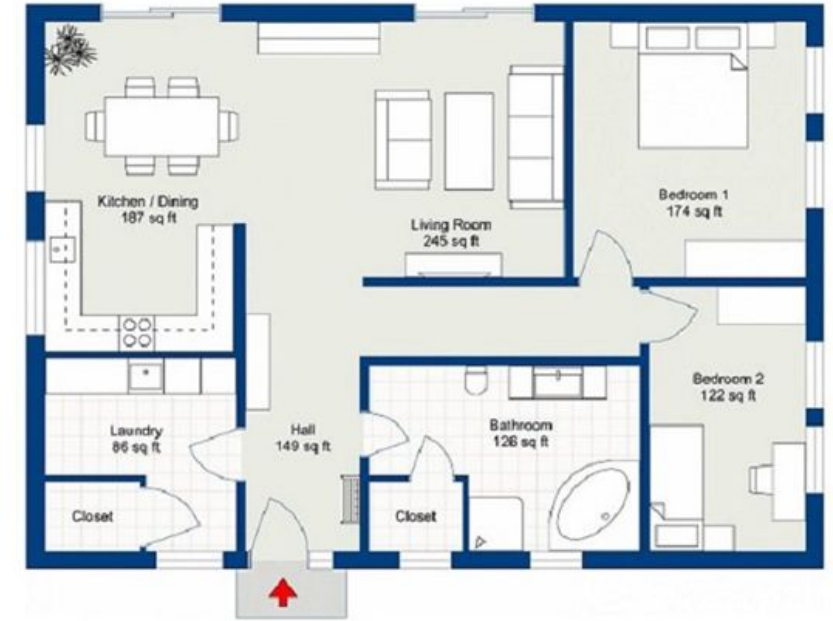

Hikikomori: Geç Tanılama

Tanının gecikmesi, uyarı işaretlerini tanıma konusundaki genel bir yetersizlikten kaynaklanmaktadır.

Ebeveynler, tehlikeleri dış dünyayla (uyuşturucular, şiddet, kötü arkadaşlar, trafik kazaları vb.) ilişkilendirirler ve çocukları korunan ev duvarları içinde vakit geçirirken daha huzurlu hissederler, oysa tehlikeler tam da oradadır.

Hikikomori ve Nöroçeşitlilik: Olası Bağlantılar

Okul devamsızlığı aşamasında çocuk, sınavlarda veya arkadaşlarıyla birlikte çalışmakta yaşadığı kaygı veya rahatsızlık nedeniyle okulu bırakmaya başlar. Kognitif problemleri olmayan birçok zeki çocuk, düşük okul performansı sergiler. Düşük notlar, öğretmenlerden gelen baskı ("zekisin ama kendini geliştirmiyorsun") ve sınıf grubunun onları "aptal" olarak görmesiyle gelen hayal kırıklığı, okuldan giderek uzaklaşmalarına neden olur.

Peki, çocuk farklı mı öğreniyor? Zeki ve parlak bir zihni, arkadaşlarının veya öğretmenlerinin zihni gibi mi çalışıyor? Peki, çocuk nöroçeşitliliğe mi sahip? Ve hangi tür nöroçeşitliliğe sahip?

Hikikomori ve Nöroçeşitlilik: Olası Bağlantılar

- ❑ Hafif nöroçeşitlilik bile, bir şekilde "normal" okul veya sosyal kurallar akışının dışında kalanlar için hayal kırıklığı, acı ve genellikle ciddi depresyona neden olabilir.
- ❑ Nöroçeşitlilik, bir çocuğu utangaç ve içe kapanık hale getirerek izolasyon eğiliminin gelişimini kolaylaştıran bir faktör olabilir. Bu durum, kimsenin farkına varmadan hikikomoriye yol açabilir.

Tanılanmamış Nöroçeşitlilik:

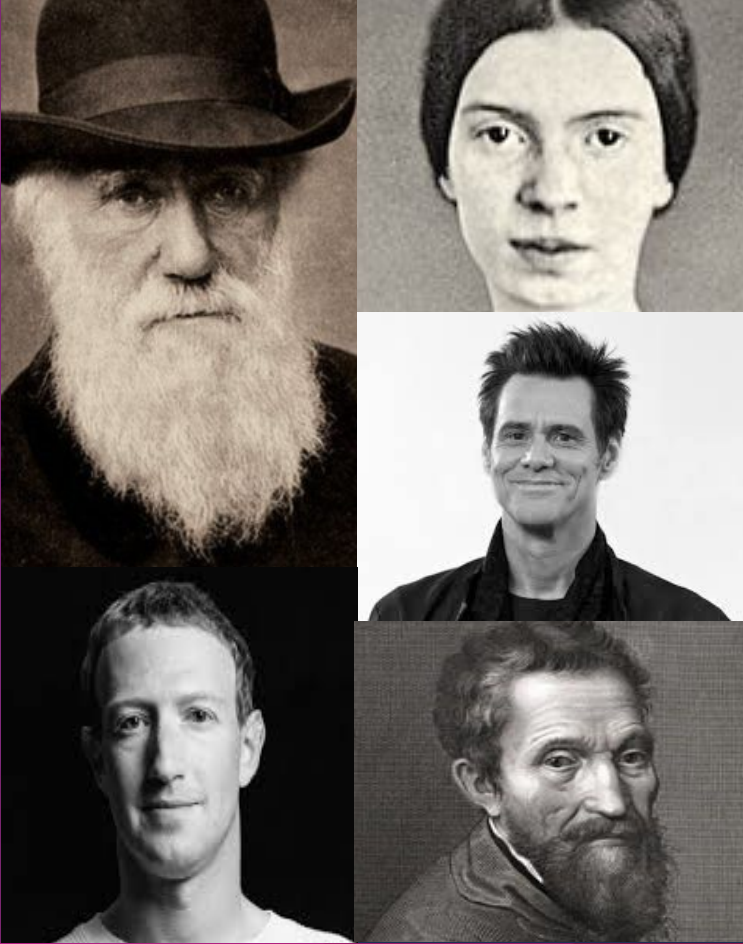

Nöroçeşitlilik, sağlık ve sosyal hizmet araçlarıyla tanı konmuş fiziksel, entelektüel ve psikiyatrik engeller anlamına gelmez. Nöroçeşitlilik şunları içerir:

- ❑ **Otizm Spektrum Bozuklukları:** İnsanların sosyal ilişkiler kurmada güçlük çektiği, dili “anormal” veya hiç kullanmadığı ve sınırlı ve tekrarlayan davranışlar sergilediği bir durumdur.
- ❑ **DEHB (Dikkat Eksikliği Hiperaktivite Bozukluğu):** Dikkatsizlik, düzensizlik ve/veya hiperaktivite-impulsivite gibi engelleyici düzeydeki özelliklerle tanımlanır.
- ❑ **Psikolojik Bozukluklar:** Biliş, duygu düzenleme ve/veya davranışlarda zorluklar ve bireyin sosyal, iş ve diğer yaşam alanlarındaki işlevsellikte bozulma ile karakterizedir.

Tanılanmış Nöroçeşitlilik:

Mozart, Shakespeare, Jim Carrey, James Joyce, Bill Gates, Emily Dickinson, Charles Darwin, Alfred Hitchcock, Steven Spielberg, Michelangelo Buonarroti, George Orwell, Immanuel Kant, Andy Warhol, Al Gore, Henry Ford, Bob Dylan, Mark Zuckerberg, Einstein hepsi bunu kanıtlar. Hepsi teşhis edilmiş nöroçeşitli bireylerdir.

Dolayısıyla tanılanmış nöroçeşitlilik, her zaman bir eksiklik anlamına gelmez.

Co-funded by
the European Union

N. 2023-1-IT02-KA210-ADU-000150723

Tanılanmamış Nöroçeşitlilik:

Nöroçeşitlilik terimi, tıbbi ve kültürel modeller tarafından belirlenen normdan sapmış her türlü nörolojik durumu içerir.

Bu terim, normalleştirici aktiviteler (medikalize edici ve patolojik yaklaşım ile) tarafından ayrımcılığa uğrayan insanları tanımlar.

Bu, bireyin bir niteliği değil, çevre ve bağlamla ilişkili olarak ortaya çıkan bir durumdur.

Tanılanmamış Nöroçeşitlilik:

Prof. Simon Baron-Cohen, Cambridge Üniversitesi Otizm Araştırma Merkezi'nin direktörü (Scientific American dergisinde yayımlanan bir makalede) otistik insanların farklı şekilde düşündüğünü; onların "mental bozukluk" taşımadığını belirtmektedir.

Bu bağlamda, tanı konmuş otizm türleri ve tanılanamayan ancak okul veya ilişki zorluklarına yol açabilecek hafif, yaygın, kesişen otizm türleri vardır.

Bu türler, okuldan ayrılmayı veya hikikomori riskini önlemek için önemsenmelidir.

Nöroçeşitlilik/Nörozenginlik

Nöroçeşitlilik kavramı, "farklı" olmaktan çok farklıdır.

Bu bir kavram, bir paradigma, sosyolojik bir araçtır.

Nöroçeşitlilik terimi, Avustralyalı sosyolog Judy Singer tarafından 1990'ların başında türetilmiştir.

"Nörolojik Çeşitlilik" biyolojik çeşitliliğin bir alt kategorisidir.

Nöroçeşitlilik/Nörozenginlik

Nöroçeşitlilik, sinir sistemimizin bariz bir özelliğini ifade eden bir terimdir: her birimizin benzersiz bir yetenek ve ihtiyaç kombinasyonuna sahip bir sinir sistemimiz vardır.

Nöroçeşitlilik, Biyolojik Çeşitliliğin (nöroçeşitlilik, nörolojik (bio)çeşitliliğin bir kısaltmasıdır, nöro + çeşitlilik değil) bir alt kümesidir ve insan nüfusu içindeki potansiyel olarak sonsuz nöro-bilişsel değişkenliği ifade eder.

Nörolojik Biyolojik Çeşitlilik

Herhangi bir çeşitlilik durumunu yalnızca tıbbi açıdan ele alırsak, sadece kişiye yapılacak terapötik müdahaleleri ararız.

Bu durumu sosyal açıdan ele alırsak, toplumu bu kişiye diğerleriyle aynı kendini gerçekleştirme fırsatlarını sunmak için neler yapabileceğini araştırırız.

Hikikomori riskini sınırlamak için, ekosisteme (okul, toplum, aile, baskın kültürel değerler vb.) müdahale etmek ve bunu çeşitliliğe daha açık ve hoşgörülü hale getirmek gereklidir.

Nöroçeşitlilik ve Sürdürülebilirlik

- Bir ekosistemdeki biyolojik çeşitlilik ne kadar fazla olursa, sistemin kendisi de o kadar uyumlu ve sürdürülebilir olur.
- Benzer şekilde, bir kültürde nöroçeşitlilik ne kadar çok saygı görür ve teşvik edilirse, sosyal ekosistem de o kadar uyumlu ve sürdürülebilir olur.
- Nöroçeşitlilik kavramı, sosyal sorunları (eşitsizlik, ayrımcılık veya hikikomori fenomeni gibi) incelemek ve kapsayıcılığı teşvik etmek için analitik bir lens sağlar.

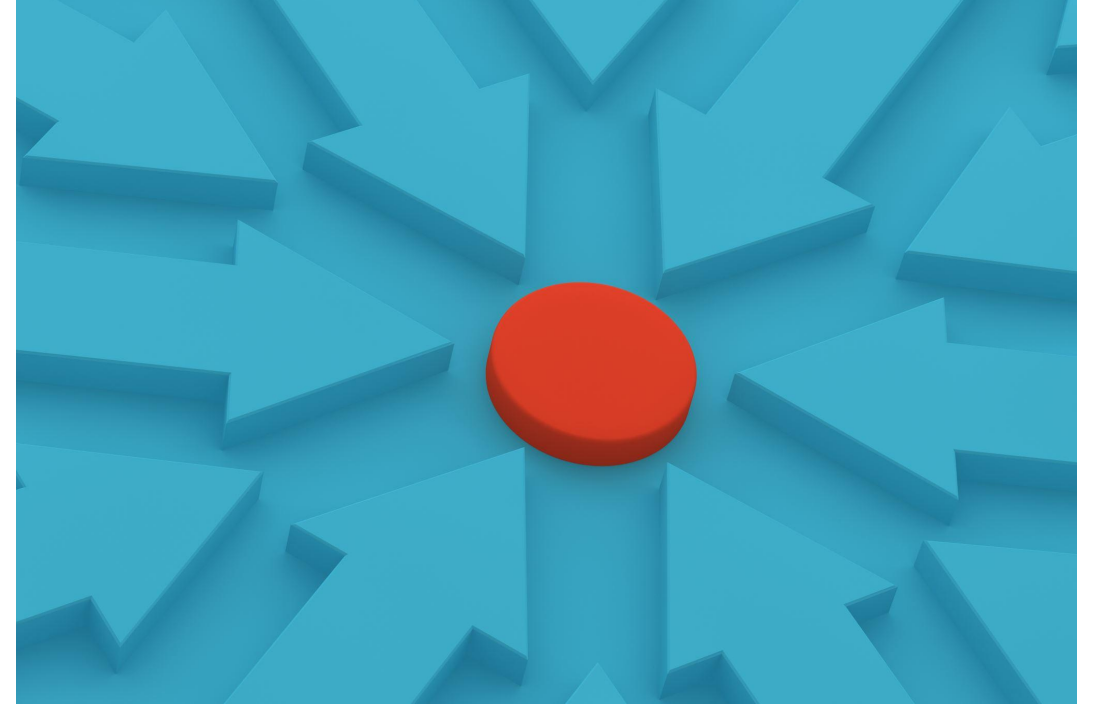
Nöroçeşitlilik ve Nöresapma

Nöroçeşitlilik, insanlığın veya toplum, okul ya da iş ortamı gibi bir ekosistemin bir özelliğini ifade eder.

Nörosapma, nörolojik farklılıklar nedeniyle marjinalleşen, ayrımcılığa uğrayan ve dışlanan insanları tanımlar.

Bu kategori, otizm, şizofreni, Down sendromu, entelektüel yetersizlik, DEHB gibi tanı konmuş kişileri ve ayrıca nörolojik farklılıkları nedeniyle sosyal olarak ayrımcılığa uğrayan tanı konmamış kişileri içerir.

Nöreçeşitlilik ve Sosyal Sorumluluk

Sosyal sorumluluk, engelliliğin kişinin özelliğinde değil, engelde tanımlandığı anda ortaya çıkar.

Hepimiz, küçük günlük eylemlerle bile, marjinalleşme ve dışlanmanın nedenlerini ve sebeplerini ortadan kaldırmak için çaba göstermeliyiz.

Co-funded by
the European Union

N. 2023-1-IT02-KA210-ADU-000150723

Bağlam ve ilişkiler üzerinde hareket etme

- Tanı konmamış nöroçeşitliliklerden muzdarip kişilerin karşılaştığı zorluklar yalnızca bireylerin sorunları değildir. Okulda veya mesleki yerleşimde yaşanan güçlükler sadece bireylere yönelik müdahalelerle aşılmaz.
- Bir kişinin engelliliğini yalnızca onun engeline dayandıran tıbbi model, sosyal kapsayıcılık modelinden ayrılmalıdır.
- Nöroçeşitlilikten muzdarip kişilere uygulanan herhangi bir müdahale, onların varoluş şekillerine saygılı olmalı ve onları normalleştirmeye çalışmamalıdır.

Bağlam ve ilişkiler üzerinde hareket etme

"Solak olduğunuz bir dünyada sağ elinizi kullanmanız gerektiği ısrar ediliyorsa, solak olmak bir engel haline gelir. Sağ elinizi kullanma gereğini ortadan kaldırırsanız, engel ortadan kalkar."

Bugün solak olmak bir problem değil, ancak uzun zaman önce bu çeşitlilik kabul görmüyordu ve "engellenmiş solaklık" daha fazla sorun yarattı, çocukların var olmayan bir engelle karşılaşmasına ve özsaygılarının zedelenmesine neden oldu.

Eğer nöroçeşitlilikten muzdarip kişilerin başkaları gibi ilişkilene veya öğrenme zorunluluğu ortadan kalkarsa, sosyal kapsayıcılıkta yaşadıkları zorluklar da ortadan kalkar (veya azalır).

Kiřiyi geliřtirerek b y tmek

Gerçek hedef, kişiyi geliştirmek ve potansiyelini ifade etmesine izin vermektir. Otonomi ve sosyal kapsayıcılık, yalnızca kişisel özelliklere saygı gösterilerek elde edilir.

Co-funded by
the European Union

N. 2023-1-IT02-KA210-ADU-000150723

Suyu “modifiy etmek”

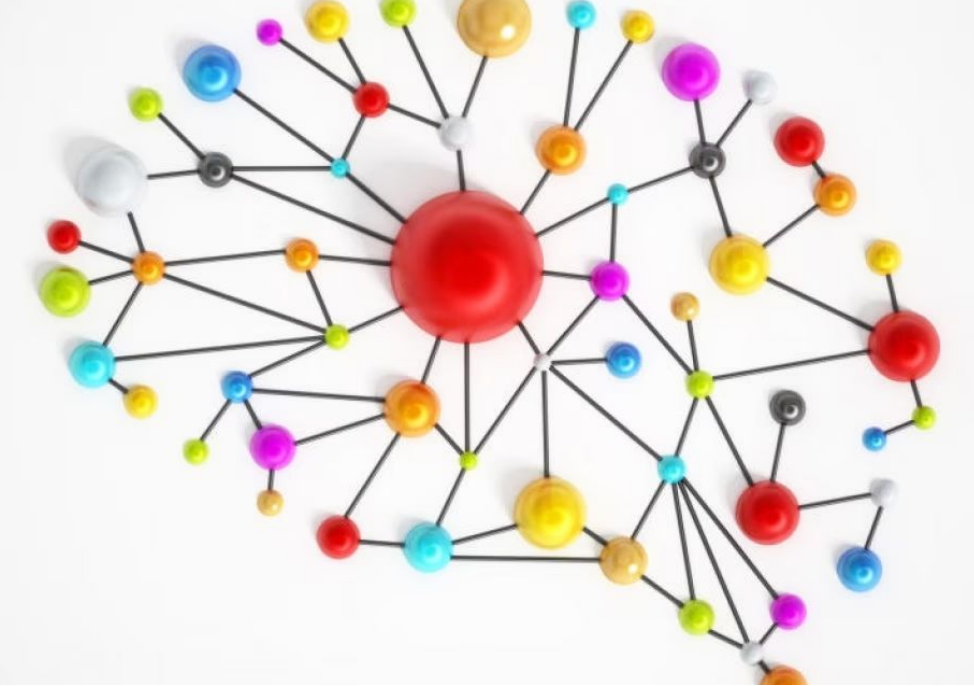

Üç milyon yıl önce hayat kara yüzeyine geçti. Hepimiz insanlar olarak su dünyasından geliyoruz, ancak bazı insanlar tuzlu suya daha iyi uyum sağlar, örneğin nöroçeşitlilikten muzdarip kişiler, bazıları ise tatlı su ortamında daha iyi yaşar.

Nöroçeşitlilikten muzdarip kişiler, tuzlu suya batırılmış tatlı su balıkları gibidir. Onlara bir gölette yüzmelerine yardımcı olursak huzur içinde yaşarlar, ama denize atıldıklarında sıkıntı çekerler.

Bu nedenle, okul ortamlarından başlayarak, tatlı ve tuzlu suyu içeren ortamlar yaratmak gereklidir.

Nöroçeşitliliğin Fydaaları

Okul veya iş ortamında her iki cinsiyetten, tüm cinsiyet kimliklerinden, tüm etnik kökenlerden, tüm dinlerden ve farklı öğrenme biçimlerine sahip insanlara sahip olmak bir avantajdır.

Nöroçeşitli insanlar bir konuda zayıf olabilirler ancak başka bir konuda mükemmel olabilirler ya da inanılmaz bir odaklanma yeteneğine sahip mükemmel yazılım mimarları olabilirler, ancak ilişki zorlukları nedeniyle mülakattan geçemedikleri için işe alınmayabilirler.

Standartların Dışına Çıkmak

Erken yaşlardan itibaren, normal aralıkta olmak için kuantil, çeyreklik ve yüzde eğrileri içinde yer alırız. Motor, ilişkisel ve iletişimsel ilerlememiz ölçülür.

Nörokatılım, standartların ötesinde herkesin zekasını takdir etmek anlamına gelir.

Duvarları Yıkarak

Profesyonel dünyada, İK yöneticileri bir yaşam becerisine çok değer verir: ilişki kurabilme. Samimi ve kendine güvenen tavırlara sahip bir aday, içine kapanık ve içe dönük bir adaydan daha iyi bir performans sergiler.

Okul dünyasında ise, öğrenme farklılıkları olmayan, kurallara uyan, gayretli ve çalışkan öğrenciler, sistemin dayattığı yöntemlerin ve kuralların ötesine geçenlerden daha iyi değerlendirilirler.

Böylece, önceden tanımlanmış becerilere sahip olmayan ancak aynı derecede önemli başka becerilere sahip olanlar için bir duvar örülmüş olur.

Eğitimcinin Rolü

Gizli yetenekleri kaybetmeyi göze alabilir miyiz?
Söyleyecek ve verecek çok şeyi olan insanları evde bırakmayı?

Öğretmenler, eğitimciler ve eğitmenler olarak, ilişki kurduğumuz insanların çeşitliliğiyle geliştiğimizin farkında olmalıyız.

Ayrıca okul veya toplumu kısa sürede değiştiremeyeceğimizin de farkında olmalıyız.

Bunun yerine, bir hikikomori riski altındaki bir çocuğun okulun veya iş dünyasının nasıl çalıştığını ve becerilerinin bunların yenilenmesine nasıl katkıda bulunabileceğini daha iyi anlamasına yardımcı olabiliriz.

Hikikomori veya hikikomori riski altındaki çocuklara doğrudan destek sağlamayı amaçlayan modül, bu konuya odaklanacaktır.

OUTSIDE

Activating Strategies to fight Hikikomori Condition

2023-1-IT02-KA210-ADU-000150723

Teşekkürler

Antonia Castellani: a.castellani@skillupsrl.it

Maria Chiara Di Francesco: mc.difrancesco@skillupsrl.it

Asia Silvestri: a.silvestri@skillupsrl.it

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

Co-funded by
the European Union